

Jag har inte tid

Det är inte mitt jobb

OM

ELL HÄLSA

SAMTAL

SEXUE

Sök-
orsaker

Sexuell
hälsa

Jag kan inget om det där

Den sexuella hälsan är en del av den allmänna hälsan

Det är pinsamt

För dig som arbetar på
rehabmottagning

Varför ska vi ställa frågor?

Sexuell hälsa är en del av den allmänna hälsan. En god sexuell hälsa är också en mänsklig rättighet.

Vår sexuella hälsa kan påverka hur vi mår i stort och hur vi mår i allmänhet kan påverka vår sexuella hälsa. Sexuell ohälsa kan vara symptom på sjukdomar och effekter av behandlingar och medicinering.

En breddad anamnes med frågor om sexuell hälsa ökar förutsättningen och möjligheten till säker och rätt riktad vård och behandling. Frågor om sexuell hälsa ger därmed en bättre bild av patientens hela hälsosituation.

Många uttrycker att de vill få frågor och information om sexuell hälsa när de söker vård och uppskattar att vårdgivaren initierar samtalet.

När ska vi ställa frågor?

Det finns anledning att ställa frågor om sexuell hälsa även när det inte är patientens primära sökorsak:

- När fysisk eller psykisk funktion, symptom eller medicinering kan påverka den sexuella hälsan.
- När en person uppvisar symptom på sexuell ohälsa som kan vara tecken på sjukdom.
- När patienten själv har frågor om sexualitet som är viktiga att fånga upp för att bredda bilden av dennes problematik.

Slutligen är det viktigt att kunna ta hand om och följa upp frågor när patienter själva initierar ämnet. Dina frågor kan vara en länk i kedjan till förbättrad sexuell hälsa och därmed allmän hälsa.

Hur ska vi ställa frågor?

Ett hjälpsamt sätt att öppna upp för frågor om sexuell hälsa är att börja i en mer allmän formulering eller en formulering kopplad till sökorsaken för att sedan lämna över till patienten.

Fördelen med det är att patienten inte känner sig utpekad eller att frågan upplevs som nyfikenhet. Det finns alltså en tydlighet i varför frågan ställs.

”

”Många patienter med ditt symptom/besvär/sökorsak upplever att det påverkar den sexuella hälsan. Hur är det för dig?”

En patient söker för smärta

En patient söker för smärta och upplever en stor inverkan på vardagen. ”Du berättar att du har smärta, det kan ha många orsaker och kan påverka din hälsa på olika sätt, också den sexuella hälsan. Hur är det för dig?”

En patient söker för skada/funktionsnedsättning

”Många med din skada/funktionsnedsättning har frågor kring samlivet och den sexuella praktiken. Har du någon fråga som rör detta?”

En patient söker för stress och trötthet

En patient söker för stress och trötthet och berättar att den upplever minskad sexuell lust. ”Stress och trötthet påverkar hela människans vardag och också sexualiteten. Vill du att jag berättar lite om hur lusten kan påverkas av stress?”

På baksidan av den här foldern hittar du en bild med tre överlappande cirklar. Denna bild kan användas som underlag i samtal med patienter. Och illustrerar att den sexuella hälsan är en del av den allmänna hälsan.

Den som inte är van att prata om sexuell hälsa kan uppleva ett motstånd, att det känns svårt eller ovant. Det kan handla om rädsla för att säga något fel, att göra någon ledsen eller arg, oro för vad arbetskamrater skall tänka och tycka eller att det blir pinsamt.

Många vet inte hur de ska fråga eftersom de upplever sig sakna kunskap och att sexuell hälsa inte ingått i grundutbildningen. Personal som regelbundet ställer frågor om sexuell hälsa upplever att det ger möten ett mervärde och kan avhjälpa patienters oro, samt ger en ökad förståelse för patienters problematik och därmed en säkrare vård.

Sexuell hälsa är en del av den allmänna hälsan och inte något separat och därmed en fråga för samtlig personal.

Inkludering av frågor om sexuell hälsa bidrar till viktig information i anamneshistoria. Det ökar därmed chanserna för rätt bedömning av vård och behandling och sparar på så sätt både tid och resurser samt minskar risk för enskilt lidande.